

COP21 – Usein kysytyjä kysymyksiä

Miksi ilmastokokousta kutsutaan nimellä COP21?

Pariisin ilmastokokous on YK:n ilmastonsuojelun puitesopimuksen (UNFCCC) osapuolten 21. kokous (21st Conference of the Parties, COP). UNFCCC on ilmastokysymyksistä vastaava YK-elin, jonka pääkonttori sijaitsee Bonnissa Saksassa. COP tapaa joka vuosi tehdä päätöksiä puitesopimuksen toteuttamisen ja ilmastomuutoksen vastaisen taistelun suhteen. COP21 kokoontuu samaan aikaan kuin CMP11, Kioton sopimuksen osapuolten 11. kokous, joka valvoo Kioton sopimuksen noudattamista ja päätöksiä, joilla parannetaan sen tehoa.

Milloin ja missä COP21 pidetään?

COP21 pidetään 30.11. – 11.12.2015 Pariisin Le Bourgetin lentoaseman lähellä.

Kuka osallistuu ilmastokokoukseen?

Kokoukseen ja sen oheistapahtumiin odotetaan yhteensä 45 000 osallistujaa. Mukana on valtionpäämiehiä, tarkkailijoita, kansalaisyhteiskunnan jäseniä ja journalisteja. 20 000 ihmistä saa virallisen akkreditoinnin ja pääsee osallistumaan itse kokoukseen. Muut ihmiset voivat osallistua väittelyihin, vierailu näyttelyissä ja seurata keskusteluja ja näytöksiä kansalaisyhteiskunta-alueella, joka rakennetaan konferenssikeskuksen lähelle.

Saadaanko ilmastomuutosongelma ratkaistua Pariisissa?

Ilmastomuutokseen ei ole helppoja tai nopeita ratkaisuja. Ilmastomuutoksen asettama haaste on vaikeimpia, joita maailma on koskaan kohdannut. Nyt ilmastomuutos on kuitenkin noussut kansainvälisen asialistan huipulle ja maat, kaupungit, yksityinen sektori, kansalaisyhteiskunta, uskonnolliset johtajat ja kansalaiset ovat tarttuneet toimeen.

Pariisin kokoukseen valmistauduttaessa yli 150 maata on julkistanut kansalliset ilmastotavoitteensa, jotka kattavat lähes 90 % maailman päästöistä. Pariisissa neuvoteltava sopimus ei ole päätöspiste vaan tärkeä käännekohta, jonka myötä kaikki maat yhteisesti sovitun ja läpinäkyvän juridisen viitekehyksen puitteissa kartoittavat pääsyä kansainvälisesti sovittuun tavoitteeseen eli maailman lämpötilan nousun rajoittamisen alle kahteen celsiusasteeseen.

Mitä tapahtuu, mikäli maat eivät pääse sopuun?

Ilman maailmanlaajuisia sopimusta kansainvälisen ilmastoyhteistyön ohjaaminen muuttuu vaikeammaksi tai jopa mahdottomaksi. Ilmastomuutos on globaali ongelma, joten sen suitsiminen ei onnistu ilman globaalia yhteisymmärrystä.

Mikä tulee olemaan ilmastokokouksen lopputulos?

Pariisissa on päästävä neuvoteltuun sopimukseen, joka tarjoaa juridisen viitekehysten sille, kuinka seuraavaksi edetään. Pariisin kokouksen lopputulokseen on sisällyttävä myös maiden vapaaehtoisesti tekemät kansalliset ilmastosuunnitelmat (Intended Nationally Determined Contributions, INDCs), jotka muodostavat perustan päästöjen vähentämiseksi ja muille toimille.

Lopputulokseen on kuuluttava myös uskottava talouspaketti. Monet kehitysmaat tarvitsevat kansainvälistä yhteistyötä, rahoitusta ja teknologiaa edetäkseen kohti vähähiilisempää tulevaisuutta. Osana talouspakettia kehittyneiden maiden on yksilöitävä, kuinka ne aikovat pitää aiemmin tekemänsä lupauksen 100 miljardin dollarin vuosittaisesta tuesta kehitysmaalle vuoteen 2020 mennessä. Myös vuoden 2020 jälkeisestä rahoituksesta on neuvoteltava.

Pariisissa myös esitellään ilmastohankkeita jotka ovat jo käynnissä. Limasta Pariisiin -toimintasuunnitelmassa monet yritykset, kaupungit, valtiot, alueet sekä kansalaisyhteiskuntaan kuuluvat ryhmät kertovat ilmastomuutoksen vastaisista ponnistuksistaan. Lisäksi monia uusia ilmastohankkeita julkistetaan Pariisissa merkinä sitoutumisesta ilmastomuutoksen vastaiseen taisteluun.

Mitä ovat kansalliset ilmastosuunnitelmat (INDCs)?

Kansalliset ilmastosuunnitelmat (Intended Nationally Determined Contributions, INDCs) ovat ilmastoon liittyviä toimintasuunnitelmia, jotka jokainen maa julkaisee ennen ilmastokokousta. Ne linjaavat miten ja kuinka paljon maat aikovat vähentää päästöjään sekä kertovat, millä muilla toimilla maat aikovat osallistua ilmastomuutoksen vastaiseen taisteluun.

Kuinka moni maa on jo julkaissut kansallisen ilmastosuunnitelmansa?

31.10.2015 mennessä 155 maata oli julkaissut suunnitelmansa. Nämä maat tuottavat lähes 90 % maailman kasvihuonekaasupäästöistä. Jotkin kehitysmaat ovat julkaisseet kaksi versiota suunnitelmastaan: yhden, jonka ne voisivat toteuttaa omillaan, ja toisen, jonka ne voisivat toteuttaa taloudellisen tuen avulla. [Täältä](#) löydät listan maista, jotka ovat julkaisseet suunnitelmansa.

Riittävätkö kansalliset ilmastosuunnitelmat?

Eivät riitä. Kansalliset ilmastosuunnitelmat tarjoavat perustuksen, jolle voidaan rakentaa lisää toimia ja muutoksia. Tämänhetkisten arvioiden mukaan maapallon lämpötila kohoaisi 2,7 – 3,5 celsiusastetta, vaikka kansalliset ilmastosuunnitelmat toteutettaisiinkin. Nousu olisi siis edelleen liian korkea, vaikkakin toki parempi kuin jos tilanteen annettaisiin kehittyä ”entiseen malliin”, jolloin lämpötila nousisi yli 4 celsiusastetta. Neuvotteluissa yritetään luoda mekanismi, jolla voidaan arvioida ja vahvistaa intoa pyrkiä alle kahden celsiusasteen nousuun.

Mistä sopimus tulee koostumaan?

Sopimus asettaa yhteiset pelisäännöt sille, kuinka asiassa edetään. Se tarjoaa maille tavan arvioida kansallisten ilmastosuunnitelmien vaikutuksia ja sitä, kuinka usein suunnitelmiin on tarvetta palata ja niiden toteuttamiseen suunnattuja ponnistuksia lisätä, jotta päästään tavoiteltuun korkeintaan kahden celsiusasteen nousuun.

Onko sopimus laillisesti sitova?

Sopimus itsessään on juridinen instrumentti, joka ohjaa kansainvälistä ilmastomuutosprosessia eteenpäin. Parhailtaan neuvotellaan sopimukseen sisältyvien taloudellisten sitoumusten juridisesta luonteesta. Kansalliset ilmastosuunnitelmat osoittavat, mitä maat ovat jo valmiita tekemään – kyseessä on vapaaehtoinen, alhaalta ylöspäin suuntautuva prosessi.

Mikä on Limasta Pariisiin –toimintasuunnitelma?

Päästöjen vähentämiseen ja ilmastomuutoksen seurauksiin puuttumiseen tähtäävät toimet lisääntyvät nopeasti. Limasta Pariisiin –toimintasuunnitelma on Perun ja Ranskan COP-puheenjohtajuuksien, YK:n pääsihteerin toimiston sekä UNFCCC:n yhteinen hanke, joka pyrkii aktivoimaan yrityksiä ja muita ei-valtiollisia toimijoita osallistumaan vähähiilisten yhteiskuntien rakentamiseen. Se tukee olemassa olevia, esimerkiksi YK:n pääsihteerin ilmastokokouksessa syyskuussa 2014 käynnistettyjä hankkeita, sekä hankkii uusia kumppaneita ja tarjoaa niiden toimille, sitoumuksille ja tuloksille näkyvyyttä COP21:n lähestyessä.

5.12. ilmastokokouksessa pidetään toimintapäivä, jona kerrotaan suurten hankkeiden edistyksistä. Lisäksi kokouksessa pidetään 2. – 8.12. sarja temaattisia toimintapäiviä, joissa asianosaiset voivat esitellä jokaiseen toimintasuunnitelman osa-alueeseen liittyviä oleellisia asioita ja olemassa olevia ratkaisuja. Toimintapäivät ovat virallisia tapahtumia, joiden odotetaan tuovan paikalle korkean tason osallistujia ja tuovan tapahtumalle näkyvyyttä.

Lisätietoa Limasta Pariisiin –toimintasuunnitelmasta löydät [täältä](#).

Millainen talouspaketista tulee?

Kööpenhaminan kokouksessa kehittyneet maat sitoutuivat antamaan kehitysmaille 100 miljardia dollaria vuodessa vuoteen 2020 mennessä. Osa tästä rahasta on jo saatu liikkeelle.

Sekä kehitysmaiden että kehittyneiden maiden on osallistuttava poliittisesti uskottavaan prosessiin jolla määritellään, kuinka 100 miljardiin dollariin päästään. Nämä varat on jaettava tasapainoisesti sekä ilmastomuutoksen vaikutusten lieventämiseen että niihin sopeutumiseen. Lisäksi kehittyneiden maiden on otettava ohjat vuoden 2020 jälkeisen

rahoituksen suhteen. Julkisen rahoituksen avulla olisi saatava liikkeelle suurempia yksityisiä rahoitusvirtoja, joita tarvitaan maailmantalouden muuttamiseen vähähiilisempään ja ilmastoystävällisempään suuntaan.

Miksi puhutaan maapallon lämmönousun rajoittamisesta korkeintaan kahteen celsiusasteeseen?

Tavoite rajoittaa maapallon lämmönousu korkeintaan kahteen celsiusasteeseen tämän vuosisadan loppuun mennessä lyötiin lukkoon ensin Kööpenhaminassa ja sittemmin kaikkien maiden sopimuksesta Cancunin ilmastokokouksessa vuonna 2010. Tavoite ottaa huomioon sen tosiasian, että ilmastomuutos on jo käynnissä, mutta muistuttaa samalla, että tarttumalla toimeen heti voimme välttää sen pahimmat seuraukset.

Hallitustenvälinen ilmastomuutosta käsittelevä paneeli on luonut erilaisia visioita siitä, millaiset vaikutukset eritasoisilla toimilla on. Mikäli mitään ei tehdä ja asiat jatkuvat nykyiseen malliin, maapallon lämpötila nousee noin 4 celsiusastetta tämän vuosisadan loppuun mennessä.

Kasvihuonekaasupäästöjen vuoksi maapallon keskilämpötila on noussut noin 0,85 celsiusastetta. Tällä suhteellisen pienellä nousulla on ollut valtavat vaikutukset: lähes puolet napajäätiköstä on sulanut pois, miljoonia eekkereitä metsää on kuollut Amerikassa lämpenemiseen liittyvien tuholaisepidemioiden vuoksi ja osa läntisen Antarktiksien suurimmista jäätiköistä on alkanut hajota. Vaikka kasvihuonekaasupäästöjen kasvu päättyisi huomenna, maapallo lämpenis silti edelleen noin 0,5 celsiusastetta.

Onko vielä aikaa toimia?

Hallitustenvälisen ilmastomuutosta käsittelevän paneelin mukaan vastaus on kyllä. Voimme vielä rajoittaa maapallon lämpenemisen alle kahteen celsiusasteeseen, mikäli kaikki maat ja yhteiskuntasektorit tekevät yhteistyötä. Mitä pidempään viivytelemme, sen vaikeampaa ja kalliimpaa ilmastomuutoksen suitsiminen tulee olemaan.

Mikä tulee olemaan kansalaisyhteiskunnan rooli COP21:ssa?

Kansalaisyhteiskunta on tärkeässä roolissa ilmastotoimista päätettäessä ja niitä edistettäessä. Se toimii maailman ”omatuntona” ja tarttuu toimeen. COP21:ssa kansalaisyhteiskunnan ääni voi taivutella maailman johtajia pääsemään sopimukseen.

Mikä tulee olemaan yksityisen sektorin rooli COP21:ssa?

Kaikkialla maailmassa yritykset ovat olleet etulinjassa suostuttelemassa maailman johtajia luomaan Pariisissa kattavan ilmastopimuksen. Ilmastokokouksessa yritykset saavat tilaisuuden käynnistää monia hankkeita joilla vähennetään päästöjä tai toteutetaan muita ilmastonsuojelutoimia. Limasta Pariisiin –toimintasuunnitelman puitteissa. Liiketoimintaryhmät myös seuraavat neuvottelujen kulkua.